

PROLJEĆE

Vodič za
promatranje
ptica

DOLAZI!

www.springalive.net

Cilj ove knjižice je da naučite prepoznati 5 vrsta ptica selica i nekoliko njima sličnih vrsta. Vrste ptica smo odabrali s obzirom na kampanju "Proljeće dolazi" u kojoj sudjeluju države Europe i Afrike. Ovom kampanjom se djeca uključuju u promatranje migracije ptica, jedne od najčudesnijih prirodnih pojava.

Uzmite ovu knjižicu sa sobom na teren i počnite prepoznavati najzanimljivije vrste ptica selica !

Kada prvi put u godini vidite ove vrste ptica, posjetite stranicu www.springalive.net i prijavite svoje viđenje. Uključenjem u ovu kampanju postajete dio pokreta mladih znanstvenika i sudjelujete u proučavanju povezanosti migracije ptica s klimatskim promjenama.

Ovaj vodič za ptice pripada: _____
(ime i prezime)

Živim u: _____
(ime mjesta) _____
(adresa)

Moj broj telefona je: _____

e-mail:

Najdraža ptica: _____

Savjeti za promatranje ptica:

Najbolje vrijeme za promatranje ptica je rano ujutro ili prije zalaska sunca. Ptice su iznimno plašljive životinje pa je potrebno puno strpljenja kako bi se vidjeli detalji. Ako im se približite prebrzo, ptice će odletjeti.

Upozorenje:

Ne približavajte se ptičjim gniazdoma. Uzimanje jaja iz gniazda i uznenirivanje ptica dok leže u gniazdu je zabranjeno zakonom

Upozorenje:

Direktno gledanje u sunce s dalekozorom može uzrokovati ozljede i trajnu sljepoću

Dalekozor je osnovno pomagalo za promatranje ptica. Može biti različitih jačina i može imati različito vidno polje (objektiv). Promatrači ptica najčešće koriste dalekozor s oznakama 8x42, 7x50 ili 10x50, gdje prva brojka označava povećanje dalekozora, a druga promjer objektiva u mm. Veće vidno polje znači i da ulazi više svjetla te će slika biti bolja. Treba biti oprezan kada je povećanje dalekozora u pitanju jer pri povećanju od 10 puta već dolazi do treperenja slike što nikako nije poželjno pri gledanju ptica.

Preporuka je koristiti dalekozor s oznakom 8x42

Dalekozor 10x50

Korisno je iskoristiti svaku mogućnost koju imate za fotografiranje ptica.

Na taj način ćete ih puno lakše naučiti raspozнати. Ako nemate fotoaparat, pišite bilješke o promatranju. Na kraju ove knjižice postoje polja za upisivanje upravo takvih bilješki.

Bijela roda

Ciconia ciconia

Bijela roda je lako prepoznatljiva i velika ptica. Tijelo joj može biti dugačko čak do 1 metra s rasponom krila od oko 1.5 metara.

U Hrvatsku rode stižu krajem ožujka i ostaju do početka rujna. Zimu provode u središnjoj Africi. Bijela roda se hrani odraslim kukcima i njihovim ličinkama, te drugim manjim plijenom poput vodozemaca.

Crna roda

Ciconia nigra

Iako nalikuje bijeloj rodi, crna roda se može raspozнати по svojoj veličini, obliku i boji, koja se iz crne presjjava u ljubičasto-zelenu. Crna roda je otprilike iste veličine kao i bijela.

U Hrvatsku dolaze u travnju i ostaju do početka listopada.

Hrani se ribama, vodozemcima i manjim sisavcima.

Fotografija bijele rode: Ksenija Putilin

Pčelarica

Merops apiaster

Pčelarica je jedna od najšarenijih ptica Hrvatske. Njezino tijelo je dugo od 25 do 29 cm. Pčelarice u Hrvatsku dolaze u travnju i ostaju do kraja rujna. Najčešće se hrane pčelama i osama, a ponekad i bumbarima i vretencima. Svaki dan tijekom hranjenja ulove oko 225 kukaca.

Zlatovrana

Coracias garrulus

Ova ptica nalikuje na goluba ali je puno šarenija. Veća je od pčelarice, a duga je oko 30 cm. Zlatovrana se hrani skakavcima, muhamama, paucima, a ponekad i gušterima i zmijama. Zlatovrana u Hrvatsku stiže tijekom travnja i ostaje sve do listopada.

Fotografija pčelarice: C. Korkosz

Lastavica

Hirundo rustica

Lastavica je poznata po svom energičnom letu, a brzo i jednostavno može mijenjati smjer letenja. Tijelo joj je dugačko od 17 do 19 cm.

Hrani se u letu većinom malim letećim kukcima.

U Hrvatskoj obitavaju od ožujka do listopada.

Piljak

Delichon urbica

Tijelo ove ptice pomalo podsjeća na tijelo lastavice, ali umjesto crvenkasto obojenog vrata, ima bijelo obojenje koje se nastavlja preko trbuha i nogu.

Isto kao i lastavica, piljak se hrani malim kukcima koje lovi u letu.

U Hrvatsku stižu tijekom ožujka te se zadržavaju do listopada.

Fotografija lastavice: Michael Gerber

Čiopa

Apus apus

Ova ptica je prepoznatljiva po svom glasnom kreštanju, koje se najbolje može čuti prije zalaska sunca kada skupine čiopa lete oko zgrada, na kojima se i gnijezde. Lako na prvi pogled nalikuje na lastavici, od nje se razlikuje po dugim srpastim krilima, kratkom repu i potpuno crnoj boji.

Čiope jako dugo žive, mogu doživjeti čak 21 godinu.

U Hrvatsku dolaze u travnju te se tu zadržavaju sve do listopada.

Bijela čiopa

Apus melba

Najveća vrsta čiopa (veća je i od lastavice i piljka), a naraste i do 23 cm. Bijela čiopa ima nevjerojatan let i može preći velike udaljenosti tijekom migracije, čak i do nekoliko tisuća kilometara u samo 3 dana.

U Hrvatsku dolaze krajem ožujka i ostaju do početka listopada.

Kukavica

Cuculus canorus

Ova je ptica jako tajanstvena i teško ju je vidjeti no lako se može prepoznati po jedinstvenom glasanju (kuku kuku). Kukavica je ptica selica koja se gnijezdi parazitski, podmeće svoja jaja u tuđa gnijezda. Kukavicu se može vidjeti od kraja ožujka pa sve do listopada.

Gugutka

Streptopelia decaocto

Gugutka je tipična ptica u gradskim sredinama, a gnijezdi se u blizini kuća. Zbog toga je česti gost na hranilištima za ptice. Nije ptica selica. Njeno glasanje može podsjećati na glasanje kukavice, no s vremenom se može naučiti jasno ga razlikovati (gu-guuuuu-gu).

Fotografija kukavica: Marcin Karetta

Čiopa - živi u urbanim središtima, a za gniježđenje koristi visoke zgrade. Najbolje se može vidjeti dok lovi kukce u zraku

Bijela roda - često se gniyežđi na visokim objektima poput krovova kuća, telefonskih stupova ili dimnjaka. Hrani se blizu vlažnih livada, močvarnih staništa ili bara.

Pčelarica

- gnijezdi se u kolonijama na pijesku ili u pjeskovitim obalama rijeke. U potrazi za hransom leti nad otvorenim površinama i pašnjacima

Kukavica

- živi u šumi u blizini poljoprivrednih zemljišta ili u blizini pojasa trske. S obzirom na to da je tajanstvena, teško ju je promatrati, a najlakše ju je prepoznati pomoću pjeva

Lastavica

- često se gnijezdi u seoskim područjima blizu ljudi, najčešće u štalama, ispod krovova i mostova. Hrani se u letu iznad livada i obradivih površina.

Bilješke za promatranje

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti:

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti: :

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti:

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti: :

Nacrtaj skicu ptice koju si video/vidjela

Bilješke za promatranje

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti: :

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti:

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti: :

Vrsta ptice:

Kada je viđena (datum i god):

Gdje je viđena (mjesto):

Kakvi su vremenski uvjeti:

Nacrtaj skicu ptice koju si vidio/vidjela

Udruga BIOM

Preradovićeva 34
10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 1 4100 018
Faks: +385 1 4100 018

Pratite nas na

www.biom.hr
<https://twitter.com/biomhr>
www.facebook.com/biom.hr

The Mitsubishi Corporation Fund for Europe and Africa